

Samenvatting van de nieuwe EU2024/573 verordening*

De nieuwe Europese F-gassenverordening (EU 2024/573) is sinds 11 maart 2024 van kracht. Deze nieuwe verordening geldt meteen voor alle EU-lidstaten en is gericht op de volledige uitfasering van F-gassen tegen 2050. Deze verordening stelt volgende doelstellingen voorop:

- Vermindering van de F-gas emissies om de emissiereductie doelstellingen van 55% tegen 2030 te bereiken en tegen 2050 volledig klimaatneutraal te zijn.
- Naleving van het Protocol van Montreal en de Kigali-wijziging om de wereldwijde uitfasering van F-gassen te bevorderen.
- Verstrenging van de uitvoering en handhaving van de verordening.
- Duidelijkheid en consistentie in de regelgeving brengen om een betere naleving en begrip voor de regels te ondersteunen.

F-gassen zijn sterke broeikasgassen en dragen bij aan de opwarming van de aarde. De vorige F-gassenverordening van 2014 heeft al goed bijgedragen aan een daling van de F-gas emissies in Europa. Verdere maatregelen zijn nodig om de doelstellingen voor emissiereductie te halen.

1. Algemene bepalingen

Onderwerp

Dit artikel bevat de toelichting van het onderwerp van deze verordening en wat deze beoogt te bereiken. Het gaat over het beheer van gefluoreerde broeikasgassen (HFK's) en het bevorderen van veilig gebruik van alternatieve stoffen, maar ook over het reguleren van import, export, handel, het gebruik van deze gassen, en het opstellen van rapportageregels.

Toepassingsgebied

Dit artikel bepaalt welke gefluoreerde broeikasgassen, aanverwante producten en apparatuur onder deze verordening vallen. Deze zijn terug te vinden in bijlage 1 van de verordening (HFK's zoals R-32), bijlage 2 (HFO's als R-1234ze) en bijlage 3 (HFE's).

Definities

Hierin worden allerlei belangrijke termen, die in deze verordening worden gebruikt, verduidelijkt. Termen als aardopwarmingsvermogen (GWP), ton CO₂-equivalent (TCE), fluorkoolwaterstoffen (HFK's)...

De definitie van hermetisch afgesloten apparatuur springt in het oog en wordt nog eens verduidelijkt: "Apparatuur waarin alle onderdelen met F-gassen door de fabrikant zijn afgedicht door te lassen, solderen of een andere soortgelijke permanente verbinding, inclusief kleppen of andere toegangspunten."

* We baseren ons voor dit artikel op de wetgeving informatie van Frixis <https://www.frixis.be/nl/advies/wetgeving/wetgeving-cat/f-gassen>

2. Beheersing

Preventie van emissies

Het opzettelijk uitstoten van broeikasgassen is verboden en wordt als een milieumisdrijf aanzien. Exploitanten, fabrikanten en bedrijven moeten de nodige voorzorgsmaatregelen nemen om emissies te voorkomen en lekkage te minimaliseren.

- Bij lekkage dient de apparatuur zonder nodeloos uitstel te worden gerepareerd.
- Wanneer een lek is hersteld moet de apparatuur binnen één maand na de reparatie, maar ten vroegste na 24 uur, door een gecertificeerde persoon gecontroleerd worden om na te gaan of de reparatie doeltreffend is geweest. Voor mobiele installaties mag deze controle uit praktische overwegingen wel direct gebeuren.

Lekcontroles

Fabrikanten en exploitanten van apparatuur van 5 ton of meer CO₂-equivalent (TCE), zorgen ervoor dat de apparatuur periodiek op lekkage wordt gecontroleerd. De installateur zal de exploitanten gepast inlichten. Met een permanent lekdetectiesysteem (LDS) kan de periode van de verplichte periodieke controle verdubbeld worden in termijn (vb. 24 i.p.v. 12 maand).

F-gassen (bijlage 1)	F-gassen (bijlage 2, vb. HFO)	Periodiciteit
<5 TCE	<1 kg	Geen controle
+5 TCE (*)	+1 kg (*)	Elke 12 maanden
+50 TCE	+10 kg	Elke 6 maanden
+500 TCE (**)	+100 kg (**)	Elke 3 maanden

Deze controles dienen uitgevoerd te worden door een gecertificeerd natuurlijk persoon.

(*) Hermetisch afgesloten apparatuur (zie artikel 3 met definities) dient niet op lekken te worden gecontroleerd als deze als dusdanig is geëtiketteerd, behalve indien het voldoet aan volgende parameters:

-> meer dan 10 TCE F-gassen (bijlage 1) bevat;

-> meer dan 2 kg F-gassen (bijlage 2) bevat, of meer dan 3 kg F-gassen (bijlage 2) in residentiële gebouwen; (**) De apparatuur moet voorzien zijn van een permanent lekdetectiesysteem.

Lekcontroles

Apparatuur met 500 TCE (of 100 kg bij F-gassen uit bijlage 2, cfr. HFO's) of meer moet beschikken over een permanent lekkagedetectie-systeem (LDS) die de exploitant of het onderhoudsbedrijf waarschuwt voor elke lekkage.

Het lekkagedetectiesysteem zelf dient ook elke 12 maanden te worden gecontroleerd op goede werking.

Bijhouden van registers

Exploitanten houden voor elk apparatuur met F-gassen (HFK's en HFO's) een register bij, die ze ten minste 5 jaar bewaren, met de volgende gegevens:

- Hoeveelheid en type F-gassen, incl. hoeveel tijdens de installatie werd toegevoegd
- Hoeveelheden die worden toegevoegd bij onderhoud of lekverlies met datum
- Of de hoeveelheden gerecycleerd of geregenereerd zijn
- Hoeveelheid van teruggewonnen F-gassen
- De identiteit van de onderneming die de apparatuur heeft geïnstalleerd of onderhouden, met het nummer van het certificaat
- De data waarop de controles zijn uitgevoerd, alsook de resultaten van eventuele reparaties en lekken

Terugwinning en vernietiging

Teruggewonnen F-gassen mogen niet worden gebruikt voor het vullen of navullen, tenzij het gas is gerecycleerd of geregenereerd. Deze verplichting geldt ook voor mobiele apparatuur (vrachtwagens, opleggers, treinwagons, metro en vliegtuigen).

Vanaf 1 januari 2025 zorgen eigenaren van gebouwen bij renovatie of sloopwerken voor de terugwinning voor hergebruik of vernietiging bij bepaalde schuimen (vb. isolatiemateriaal) met daarin aanwezige F-gassen.

3. Beperking en regulering van gebruik

Beperkingen op het in de handel brengen en de verkoop

Het is verboden om apparatuur met F-gassen in de handel te brengen vanaf een nog nader te bepalen datum.

Er zijn uitzonderingen voor ecologisch ontworpen apparatuur die CO₂-equivalente emissies verminderen en voor houders voor analytische of laboratorium doeleinden.

De commissie kan in bepaalde gevallen meer uitzonderingen toestaan als er geen alternatieven beschikbaar zijn, of als alternatieven buitensporige kosten met zich meebrengen.

Etikettering

Apparatuur die F-gassen bevatten of nodig hebben, moeten worden voorzien van een etiket dat het type product of toepassing aangeeft.

- Het etiket moet informatie bevatten over de aanwezigheid van F-gassen, inclusief de benaming of chemische naam, het gewicht, de GWP-waarde en het CO₂-equivalent.
- Het etiket moet leesbaar en onuitwisbaar zijn en in de officiële talen van de lidstaat waarin het product wordt verkocht.
- Informatie moet ook worden opgenomen in producthandleidingen en reclame voor producten met een hoog GWP.

Regulering van het gebruik

Vanaf 1 januari 2025 wordt het gebruik van nieuwe F-gassen met een GWP van 2500 of meer verboden voor

de service of het onderhoud van koelapparatuur. Vanaf 1 januari 2026 voor ook voor warmtepompen met een GWP van 2500 of meer.

Tot 1 januari 2032 is dit verbod niet van toepassing mits aan volgende wordt voldaan:

- Zij overeenkomstig artikel 12 zijn geëtiketteerd
- Zij uit dergelijke apparatuur zijn teruggewonnen, en enkel door de onderneming die de terugwinning heeft uitgevoerd in het kader van het onderhoud of service.

4. Handhaving

Samenwerking en uitwisseling van informatie

Als een bevoegde autoriteit een inbreuk op deze verordening heeft vastgesteld, stelt die de autoriteit die verantwoordelijk is voor de handhaving van sancties in kennis. Dit verplicht lidstaten om informatie over inbreuken te delen en waarborgt een efficiënte toegang tot informatie voor handhavingsdoeleinden.

Dit artikel legt de nadruk op de samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten van EU- lidstaten, douaneautoriteiten, milieuautoriteiten en andere inspectieorganen om naleving van de verordening te waarborgen.

Controleplicht

Bevoegde autoriteiten van lidstaten worden vereist controles uit te voeren om te verifiëren of bedrijven voldoen aan de verordening.

- De controles worden uitgevoerd volgens een risico gebaseerde aanpak.
- De bevoegde autoriteiten voeren ook controles uit als ze beschikken over bewijzen of andere relevante informatie.
- De controles gebeuren onaangekondigd.
- De bevoegde autoriteiten houden een register van de controles bij.

Melding van inbreuken en bescherming van melders

Dit artikel bepaalt dat Richtlijn (EU) 2019/1937 van toepassing is op het melden van inbreuken op deze verordening en op de bescherming van personen die dergelijke inbreuken melden. Het moedigt klokkenluidersbescherming aan.

5. Sancties

Sancties

Dit artikel verplicht de lidstaten om sancties vast te stellen voor inbreuken op deze verordening en deze sancties toe te passen. Deze sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn en bestaat uit:

- Hoge geldboetes
- In beslagname
- Intrekken van vergunningen

Het niveau en aard van de sancties worden bepaald aan de hand van enkele criteria:

- De aard en de ernst van de inbreuk
- Het opzettelijk of nalatig karakter
- Eventuele eerdere inbreuken
- De financiële situatie van de onderneming
- De economische voordelen die eruit zouden voortvloeien

Vragen?

Contacteer ons:

service@Sabcobel.be

+32 (0)3 780 77 77

Bijlage

Verbod op het in de markt plaatsen

Elk verbod gaat in vanaf 1 januari vanaf het aangegeven jaar.

Split-unit airconditioning & warmtepompen met F-gassen

Kleine installaties:

- **2025:** split-units <3 kg F-gas + max 750 GWP
- **2027:** lucht-water ≤12kW + max 150 GWP
- **2029:** lucht-lucht ≤12kW + max 150 GWP
- **2035:** alle split-units met F-gassen

Grote installaties:

- **2029:** split-units >12kW + max 750 GWP
- **2033:** split-units >12kW + max 150 GWP
- **2035:** alle split-units met F-gassen

Stationaire koelinstallaties en chillers

Koelinstallaties:

- **2025:** koelinstallaties + max 2500 GWP (behalve voor koeling < -50°C)
- **2030:** koelinstallaties + max 150 GWP

Chillers/IJswatermachines:

- **2027:** chillers ≤12kW + max 150 GWP en
- **2027:** chillers >12kW + max. 750 GWP
- **2032:** alle chillers ≤12 kW

Stekkerklare airconditioning & warmtepompen (monobloks)

- **2027:** ≤50kW + max 750 GWP
- **2030:** >50kW + max 150 GWP
- **2032:** ≤12kW: alle F-gassen verboden

Verbod op het gebruik van F-gassen bij onderhoud

Bij service of onderhoud van bestaande installaties, wordt volgend verbod opgelegd voor het bijvullen. Elk verbod gaat in vanaf 1 januari van het aangegeven jaar.

Voor koelapparatuur

- **2025:** nieuwe F-gassen met een GWP \geq 2500 (*)
- **2030:** geregenereerd of gerecycleerd F-gas met een GWP \geq 2500
- **2032:** nieuwe F-gassen met een GWP \geq 750 (behalve voor chillers of koeling -50°C)

Voor warmtepompen

- **2026:** nieuwe F-gassen met een GWP \geq 2500 (*)
- **2032:** geregenereerd of gerecycleerd F-gas met een GWP \geq 2500

(*): Dit verbod was er al sinds 2020 voor installaties met een nominale inhoud \geq 40 TCE. Vanaf het aangegeven jaar geldt dit verbod dus ook voor alle installaties met een lagere nominale inhoud.

GWP meest voorkomende F-gassen

Koelmiddel	GWP
R507A	3985
R404A	3922
R417A	2346
R407A	2107
R410A	2088
R413A	2053
R407F	1825
R407C	1774
R134a	1430
R449A	1397
R448A	1387
R32	675
R290 (Propaan)	3
R744 (CO ₂)	1
R717 (Ammoniak)	0